NORAKSTS
Lieta Nr.A42978809
A01338-11/5

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2011.gada 16.novembrī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese I.Juhņeviča,

piedaloties pieteicējas maksātnespējīgās SIA „ER UN PARTNERI" administratoram *V.F.*,
atbildētājas – Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes – Valsts ieņēmumu dienesta pārstāvim *R.V.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc maksātnespējīgās SIA „ER UN PARTNERI" pieteikuma par Valsts ieņēmumu dienesta 2009.gada 23.septembra lēmuma Nr.19.1/18805 atcelšanu daļā par uzņēmuma ienākuma nodokļa pārmaksas Ls 2545,33 apmērā novirzīšanu dabas resursa nodokļa parāda segšanai.

Aprakstošā daļa

[1] 2009.gada 11.maijā Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID) Rīgas reģionālās iestādes Latgales priekšpilsētas nodaļā tika saņemts maksātnespējīgās SIA „ER UN PARTNERI" pieprasījums par uzņēmumu ienākuma nodokļa (turpmāk – UIN) pārmaksas Ls 16091,36 novirzīšanu citu nodokļu, nodevu vai obligāto maksājumu veikšanai un pārskaitīšanu uz kredītiestādē esošo norēķinu kontu.

Izskatot pieprasījumu, VID Rīgas reģionālās iestādes Latgales priekšpilsētas nodaļas vadītājas v.i. 2009.gada 11.jūnijā pieņēma lēmumu Nr.7.1.5/11317 (turpmāk arī – sākotnējais lēmums), ar kuru, pamatojoties uz likuma „Par uzņēmumu ienākuma nodokli" 22.panta ceturto daļu un likuma „Par nodokļiem un nodevām" 26.panta otro daļu un 28.panta ceturto daļu, nolēma atmaksāt UIN pārmaksu Ls 6000,93, novirzīt UIN pārmaksu Ls 1310 valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu (Ls 220) un iedzīvotāju ienākuma nodokļa (Ls 1090) maksājumu veikšanai, novirzīt UIN pārmaksu Ls 3838,36 valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu (Ls 1289,37), dabas resursu nodokļa (turpmāk - DRN) par preču iepakojumu (Ls 2545,33) un uzņēmējdarbības riska valsts nodevas (Ls 3,66) parādu segšanai, ka arī neatmaksāt UIN pārmaksu Ls 4942,07, jo uz atmaksas dienu nav tik lielas UIN pārmaksas.

Nepiekrītot sākotnējam lēmumam, pieteicēja to apstrīdēja Valsts ieņēmumu dienesta Rīgas reģionālās iestādes direktoram, kurš 2009.gada 20.jūlijā pieņēma lēmumu Nr.1.3/19619 (turpmāk – lēmums Nr.1.3/19619), ar kuru cita starpā nolēma atstāt negrozītu apstrīdēto lēmumu daļā par UIN Ls 3838,36 novirzīšanu parādu segšanai.

Nepiekrītot arī lēmumam Nr.1.3/19619, pieteicēja vērsās ar sūdzību pie VID ģenerāldirektora, kurā lūdza atcelt minēto lēmumu daļā par UIN pārmaksas Ls 2545,33 apmērā novirzīšanu DRN par preču iepakojumu parāda segšanai.

Izskatot pieteicējas sūdzību, VID ģenerāldirektors 2009.gada 23.septembrī pieņēma lēmumu Nr.19.1/18805 (turpmāk – Lēmums), ar kuru nolēma lēmumu Nr.1.3/19619 atstāt negrozītu.

Lēmumā norādīts, ka no likuma „Par uzņēmumu ienākuma nodokli" un likuma „Par nodokļiem un nodevām" ietvertajām normām izriet, ka apstāklis, ka ar Rīgas Latgales priekšpilsētas tiesas 2006.gada 20.decembra spriedumu SIA „ER UN PARTNERI" tika pasludināta par maksātnespējīgu, neietekmē MSIA „ER UN PARTNERI" iespējas izmantot nodokļu maksātāja likumā „Par nodokļiem un nodevām" noteiktās tiesības, taču neatbrīvo VID no nodokļu administrācijas likuma „Par nodokļiem un nodevām" 28.panta ceturtajā daļā noteiktā pienākuma pārmaksātās nodokļu summas novirzīt nodokļu parādu segšanai.

Atbildētājs, izvērtējot Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2006.gada 21.maija spriedumā lietā SKA-0088-06, 2006.gada 2.maija spriedumā lietā Nr.SKA-0151-06 un 2004.gada 9.novembra spriedumā lietā Nr.SKA-198 norādīto, secināja, ka tajos norādīti Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta atzinumi attiecībā par VID iesniegtajos kreditoru prasījumos norādīto parādu summas noteikšanas pamatotību. Savukārt apstrīdētais lēmums pieņemts MSIA „ER UN PARTNERI" nodokļu pārmaksās atmaksas (novirzīšanas citu nodokļu nomaksai) lietā. Līdz ar to pieteicējas atsauce uz minētajiem spriedumiem nav korekta un tajos norādītie argumenti, ņemot vērā konkrētās lietas apstākļus, nav piemērojami.

Tāpat Lēmumā norādīts, ka ar Vides ministrijas valsts sekretāra p.i. 2008.gada 19.maija lēmumu Nr.270 MSIA „ER UN PARTNERI" uzlikts par pienākumu līdz 2008.gada 1.martam iemaksāt budžetā Ls 2137,66, kas iegūti un uzkrāti, saņemot nodokļa atvieglojumus saskaņā ar normatīvajiem aktiem par dabas resursu nodokļa atvieglojumu piemērošanas kārtību uzņēmumiem, kuri realizē brīvprātīgu izlietotā iepakojuma apsaimniekošanas programmu, un kas nav izlietoti līdz 2006.gada 31.decembrim, un netika ieguldīti akceptētas programmas īstenošanā līdz 2007.gada 31.decembrim. VID Rīgas reģionālās iestādes Latgales priekšpilsētas nodaļa 2009.gada 19.augusta vēstulē Nr.7.1.5/15197 un 2009.gada 14.septembra vēstulē Nr.7.1.5/16656 ir sniegusi skaidrojumu par aprēķinātā DRN parāda Ls 2137,66 izcelsmi un pamatotību. Tā kā MSIA „ER UN PARTNERI" noteiktajā termiņā nebija veikusi dabas resursa nodokļa Ls 2137,66 iemaksu valsts budžetā, tad atbilstoši likuma „Par nodokļiem un nodevām" 29.panta otrajai daļai par nodokļu un nodevu maksājuma samaksas termiņa nokavējumu maksātājam tika aprēķināta nokavējuma nauda - no laikā nenomaksātā pamatparāda 0,05 procenti par katru nokavēto dienu.

[2] Nepiekrītot Lēmumam, pieteicēja 2009.gada 20.oktobrī vērsās Administratīvajā rajona tiesā, kurā lūdza atcelt Lēmumu. Pieteikums pamatots ar turpmāk minētiem apsvērumiem.

[2.1] Ar Rīgas Latgales priekšpilsētas tiesas 2006.gada 20.decembra spriedumu civillietā Nr.C29469106 SIA „ER UN PARTNERI" tika pasludināta par maksātnespējīgu no 2006.gada 28.aprīļa.

Saskaņā ar likumu „Par uzņēmumu un uzņēmējsabiedrību maksātnespēju" administrators ir tiesas iecelta persona, kura piedalās maksātnespējas procesā, un atbilstoši minētā likuma 19. un 21.pantam administratoram ir pienākums maksātnespējas procesa laikā pārvaldīt parādnieka mantu un nodrošināt tās saglabāšanu, veicot ekonomiski pamatotu darbību kreditoru kopuma interesēs. Savukārt, minētā likuma 50. un 73.pants noteic, ka parādnieka mantas pārvaldīšanas tiesības administrators iegūst pēc parādnieka pasludināšanas par maksātnespējīgu, kad pats parādnieks tiesības rīkoties ar mantu zaudē.

No likuma „Par uzņēmumu un uzņēmējsabiedrību maksātnespēju" 109.panta izriet, ka pēc parādnieka pasludināšanas par maksātnespējīgu administrators kā administrācijas izmaksas no parādnieka līdzekļiem sedz, cita starpā tikai tādas izmaksas, kas radušās laikā, kad parādnieka mantas pārvaldi pārņēmis administrators. Turklāt atbilstoši minētā likuma 25.pantam administrators ir pilnā apmērā atbildīgs par zaudējumiem, kas viņa vainas dēļ nodarīti kreditoriem, bet viņš nenes atbildību par parādnieka un iepriekšējo administratoru rīcību un darījumiem, kuri slēgti pirms viņa stāšanās pie savu pienākumu pildīšanas.

[2.2] Likuma „Par uzņēmumu un uzņēmējsabiedrību maksātnespēju" 64.panta izpratnē par parādnieka mantu atzīstama arī nodokļu pārmaksa, tai skaitā UIN pārmaksa, kuras apmēru VID ģenerāldirektors nav apstrīdējis un kuru pieteicējai ir tiesības atprasīt, pamatojoties uz likuma „Par nodokļiem un nodevām" 28.panta otro daļu.

Par UIN pārmaksas summas apmēru LPN informēja pieteicēju, atsūtot 2009.gada 14.aprīļa vēstuli Nr.7.3/6790, kuras pielikumā tika pievienota „Nodokļu maksātāja atlikuma vēsture uz 14.04.2009", kurā redzama UIN pārmaksa uz 2009.gada 14.aprīli Ls 16091,36 apmērā.

No minētās vēstules redzams, ka datu bāzē ir ievadīta informācija, ka 2008.gada 1.martā pieteicējai ir aprēķināts parāds valsts budžetam postenī DRN par iepakojumu Ls 2137,66 apmērā. No 2008.gada 1.marta līdz Lēmuma Nr.7.1.5/11317 saņemšanai pieteicējai nebija informācijas par DRN par preču iepakojumu parāda esamību.

[2.3] Ņemot vērā, ka pieteicēja maksātnespējas procesa laikā, proti, no 2006.gada 20.decembra līdz 2009.gada 11.jūnijam, administrators nav ne radījis, ne sniedzis VID iestādēm jebkāda veida deklarācijas par DRN, kā arī nebija jebkādā citādā veidā apzināti vai neapzināti slēdzis darījumus, kas radītu dabas resursu nodokļa par iepakojumu parādu valsts budžetam, administrators uzskata, ka aprēķinātais DRN parāds Ls 2137,66 apmērā ir apstrīdams, jo neatbilst aktuālā nodokļa parāda statusam, līdz ar to nav sedzams no pieteicējas administrācijas izmaksām.

Pieteicēja informāciju par DRN parādu, proti, Vides ministrijas 2008.gada 19.maija lēmumu Nr.270, saņēma tikai 2009.gada 15.septembrī. Ar minēto lēmumu pieteicējai uzlikts par pienākumu nekavējoties samaksāt Ls 2137,66, kas iegūti un uzkrāti, saņemot nodokļa atvieglojumu saskaņā ar normatīvajiem aktiem par dabas resursu nodokļa atvieglojumu piemērošanas kārtību uzņēmumiem (uzņēmējsabiedrībām), kuri realizē brīvprātīgu izlietotā iepakojuma apsaimniekošanas programmu, un kas nav izlietoti līdz 2006.gada 31.decembrim, un netika ieguldīti akceptētās programmas īstenošanā līdz 2007.gada 31.decembrim.

[2.4] Pieteikumā pieteicēja atsaucas uz to, ka Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments jau vairākkārtīgi ir norādījis, ka maksātnespējas procesa izmaksās iekļauj kārtējo nodokļu un nodevu maksājumus par laika periodu no dienas, kad parādnieks atzīts par maksātnespējīgu, bet nodokļi, kuru maksāšanas pienākums radies pēc uzņēmuma pasludināšanas par maksātnespējīgu, ir kārtējie nodokļi. Turpretī visi parādi, arī nodokļu parādi, kas radušies līdz maksātnespējas dienai, ieskaitāmi kreditoru prasījumos pret maksātnespējīgo uzņēmumu *(sk.2006.gada 21.maija spriedumu lietā SKA-0088-06, 2006.gada 2.maija spriedumu lietā Nr.SKA-0151-06, 2004.gada 9.novembra spriedumu lietā Nr.SKA-198).*

Tāpat norādīja, ka Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments atzinis, ka visu to prasījumu apmierināšana, kuri radušies laikā, kamēr mantu pārvaldījis pats parādnieks, arī nodokļu maksājumi, kuri aprēķināti par laiku līdz tiesas sprieduma pasludināšanai, veicama kreditoru prasījumu kārtībā *(sk.2004.gada 9.novembra spriedums lietā SKA-198 15.punkts).*

[2.5] Pieteicējs lūdz tiesu uzlikt par pienākumu VID atmaksāt MSIA „ER UN PARTNERI" izveidojušos uzņēmumu ienākuma nodokļu pārmaksu Ls 2545,33 apmērā.

[3] 2009.gada 4.decembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts VID paskaidrojums par pieteikumu. Paskaidrojumā atbildētājs atsaucas uz Lēmumā norādītajiem argumentiem.

[4] Tiesas sēdē pieteicējas pārstāvis uzturēja pieteikumā ietverto prasījumu un sniedza paskaidrojumu, balstoties uz pieteikumā minētajiem apsvērumiem. Papildus norādīja, ka VID naudu ir pārskaitījis, jo nodokļu izdrukās neparādās, ka būtu UIN pārmaksa. Pēc maksātnespējas pasludināšanas uzņēmums saimniecisko darbību neveica. Pārņemot dokumentus un grāmatvedību, grāmatvedības uzskaitē nebija iegrāmatots DRN parāds, kā arī iepriekšējā vadība administratoru par tādu nebrīdināja. Arī Vides ministrija nevērsās pie administratora un nebrīdināja, ka šāds nodoklis varētu būt jāmaksā.

[5] Tiesas sēdē atbildētāja pārstāvis pieteikumā ietverto prasījumu neatzina, atsaucoties uz Lēmumā norādītajiem argumentiem. Papildus norādot, ka administratoram bija pienākums pārbaudīt visus dokumentus, visas saistības un tiesiskās attiecības. Līdz maksātnespējas pasludināšanai VID netika sniegta informācija par iespējamā parāda esību. Pēc maksātnespējas pasludināšanas pieteicēja neveica saimniecisko darbību.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, atzīst, ka pieteikums ir pamatots un apmierināms.

[7] No lietas materiāliem un lietas dalībnieku paskaidrojumiem tiesa konstatē šādus lietas faktiskos apstākļus.

[7.1] Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2006.gada 20.decembra spriedumu civillietā Nr.C29469106 SIA „ER UN Partneri" tika pasludināta par maksātnespējīgu un *V.F.* tika apstiprināts par minētās sabiedrības maksātnespējas procesa administratoru.

[7.2] Ar Vides ministrijas 2008.gada 19.maija lēmumu Nr.270 tika nolemts uzlikt SIA „ER UN PARTNERI" par pienākumu līdz 2008.gada 1.martam iemaksāt budžetā Ls 2137,66, kas iegūti un uzkrāti, saņemot nodokļa atvieglojumu saskaņā ar normatīvajiem aktiem par DRN atvieglojumu piemērošanas kārtību uzņēmumiem (uzņēmējsabiedrībām), kuri realizē brīvprātīgu izlietotā iepakojuma apsaimniekošanas programmu, kas nav izlietoti līdz 2006.gada 31.decembrim un kas netika ieguldīti akceptētas programmas īstenošanā līdz 2007.gada 31.decembrim. *(lietas 65.-66.lpp.)* Par minētā Vides ministrijas lēmuma atzīšanu par prettiesisku un atcelšanu tiesā ir ierosināta administratīvā lieta Nr.A42957109.

[7.3] 2009.gada 11.maijā MSIA „ER UN PARTNERI" iesniedza Rīgas reģionālās iestādes Latgales priekšpilsētas nodaļā pieprasījumu par UIN pārmaksas Ls 16091,36 novirzīšanu citu nodokļu, nodevu vai obligāto maksājumu veikšanai un pārskaitīšanu uz kredītiestādē esošo norēķinu kontu *(lietas 60.-61.lpp.)*

[7.4] Ar Lēmumu UIN pārmaksa Ls 2545,33 apmērā novirzīta DRN parāda segšanai *(lietas 44.-46., 51.-55. un 58.-59.lpp.).*

[8] No lietas materiāliem un lietas dalībnieku paskaidrojumiem tiesa konstatē, ka lietā nav strīda, ka SIA „ER UN PARTNERI" no 2006.gada 20.decembra ir pasludināta par maksātnespējīgu un saimniecisko darbību neveica. Lietā nav strīda, ka pieteicējai bija UIN pārmaksa. Tāpat šajā lietā nav strīda, ka pieteicēja 2006.gadā bija saņēmusi dabas resursu nodokļa atvieglojumu Ls 2137,66 apmērā, kas netika izlietoti līdz 2006.gada 31.decembrim un netika ieguldīti akceptētās programmas īstenošanā līdz 2007.gada 31.decembrim.

Tiesa konstatē, ka lietā ir strīds par to, vai ir pamatota UIN pārmaksas Ls 2545,33 apmērā novirzīšana DRN parāda segšanai, proti, kad pieteicējai radās konkrētais DRN parāds un vai DRN parāds ir uzskatāms par kārtējo (aktuālo) nodokļu parādu un ir iekļaujams administrācijas izmaksās.

[9] No administratīvajā lietā esošā Vides ministrijas 2008.gada 19.maija lēmuma Nr.270 „Par iepakojuma apsaimniekošanas programmas ietvaros neizlietotajiem līdzekļiem līdz 2007.gada 31.decembrim" *(lietas 52. – 53.lapa)* redzams, ka DRN parāds pieteicējai radies sakarā ar iegūtiem un uzkrātiem līdzekļiem, saņemot nodokļa atvieglojumus uzņēmumiem, kuri realizē brīvprātīgu izlietotā iepakojuma apsaimniekošanas programmu, un kas netika izlietoti līdz 2006.gada 31.decembrim un iepakojuma apsaimniekotājam bija jāiegulda akceptētās programmas īstenošanā atbilstoši programmā noteiktajiem konkrēto pasākumu īstenošanas termiņiem līdz 2007.gada 31.decembrim. Pieteicēja noteiktā termiņā neizlietoja un neieguldīja līdzekļus Ls 2137,66 apmērā.

[10] Saskaņā ar Dabas resursu nodokļa likuma 3.pantu un 27.panta trešo daļu dabas resursu nodokli aprēķina par iepriekšējo ceturksni un iemaksā līdz ceturksnim sekojošā

nākamā mēneša 20.datumam. Saskaņā ar Dabas resursu nodokļa likuma pārejas noteikumu 3. un 8.punktu un Ministru kabineta 2002.gada 25.jūnija noteikumiem Nr.270 „Dabas resursu nodokļa atvieglojumu piemērošanas kārtība uzņēmumiem (uzņēmējsabiedrībām), kuri realizē brīvprātīgu izlietotā iepakojuma apsaimniekošanas programmu" uzņēmumiem varēja noteikt dabas resursu nodokļa atvieglojumus. Ministru kabineta 2002.gada 25.jūnija noteikumiem Nr.270 „Dabas resursu nodokļa atvieglojumu piemērošanas kārtība uzņēmumiem (uzņēmējsabiedrībām), kuri realizē brīvprātīgu izlietotā iepakojuma apsaimniekošanas programmu" 8.punkts noteica, ka līdzekļi, kas iegūti, saņemot nodokļa atvieglojumu, attiecīgajam uzņēmumam (uzņēmējsabiedrībai) pilnā apmērā jāiegulda programmas īstenošanā atbilstoši programmā noteiktajiem konkrēto pasākumu īstenošanas termiņiem. Minēto noteikumu 19.punkts noteica, ka, ja programmā ietvertās saistības neizpilda šo noteikumu 3.2. vai 3.3.apakšpunktā minētais uzņēmums (uzņēmējsabiedrība), ministrija pieņem lēmumu par nodokļa atvieglojuma piemērošanas izbeigšanu visiem programmas dalībniekiem un informē par to šo noteikumu 7.punktā minētās institūcijas. Valsts ieņēmumu dienests, pamatojoties uz minēto ministrijas lēmumu, piedzen no attiecīgā uzņēmuma (uzņēmējsabiedrības) programmas īstenošanai saņemtos līdzekļus (nodokļa atvieglojumu summas) neizpildīto programmā ietverto saistību finansējuma apmērā par laikposmu no dienas, kad uzņēmums (uzņēmējsabiedrība) pārtraucis pildīt programmas saistības, līdz dienai, kad ministrija pieņēmusi lēmumu par nodokļa atvieglojuma piemērošanas izbeigšanu. Piedzenamo summu norāda ministrijas lēmumā.

Tādējādi no minētām tiesību normām izriet, ka DRN aprēķina par laiku, kad tiek veikta attiecīgā saimnieciskā darbība. Taču, ja ir noteikts attiecīgais nodokļa atvieglojums, uzņēmums līdzekļus atvieglojuma summas apmērā neiemaksā budžetā uzreiz kā dabas resursu nodokli, bet iegulda programmas īstenošanā. Savukārt, ja uzņēmums attiecīgos līdzekļus (nodokļa atvieglojuma summas) neiegulda programmas īstenošanā, tad tie ir jāiemaksā valsts budžetā un tiek uzskatīti par DRN. Tādējādi pēc būtības DRN (attiecīgā nodokļu atvieglojuma summas apmērā) maksāšanas termiņš iestājas no brīža, kad uzņēmums pārtrauc pildīt programmas saistības.

2007.gada 23.jūnijā stājās spēkā Ministru kabineta 2007.gada 19.jūnija noteikumi Nr.404 „Dabas resursu nodokļa aprēķināšanas un maksāšanas kārtība un kārtība, kādā izsniedz dabas resursu lietošanas atļauju", kuru 95. un 96.punkts noteica, ka attiecīgie līdzekļi, kas nav izlietoti līdz 2006.gada 31.decembrim, jāiegulda programmas īstenošanā līdz 2007.gada 31.decembrim. Ja līdzekļi noteiktajā termiņā nav atbilstoši izlietoti, neizlietie līdzekļi līdz 2008.gada 1.martam jāiemaksā Valsts ieņēmumu dienesta noteiktajā valsts budžeta kontā. Tādējādi saskaņā ar minētajiem noteikumiem, ja uzņēmums neizpilda saistības, tad DRN (attiecīgā nodokļu atvieglojuma summas apmērā) maksāšanas termiņš iestājas 2008.gada 1.martā.

Turklāt laikā, kad tika pieņemts Vides ministrijas lēmums un pamatojoties uz to VID UIN pārmaksu novirzīja attiecīgā DRN parāda segšanai, spēkā bija stājies Maksātnespējas likums. Minētā likuma 61.panta trešā daļa noteic, ka parādnieka saistības, kuru izpildes termiņš iestājas pēc maksātnespējas procesa pasludināšanas dienas, uzskatāmas par tādām, kurām izpildes termiņš ir iestājies maksātnespējas procesa pasludināšanas dienā.

[11] Ņemot vērā, ka pieteicēja 2006.gadā bija saņēmusi dabas resursu nodokļa atvieglojumu un ka pieteicēja 2006.gada 20.decembrī tika pasludināta par maksātnespējīgu un pārstāja veikt arī jebkādu saimniecisko darbību, secināms, ka pieteicējai DRN tika aprēķināts par laiku, kad viņa veica saimniecisko darbību, proti, līdz 2006.gada 20.decembrim. Ņemot vērā, ka, pārstājot veikt saimniecisko darbību, nav iespējams arī izpildīt programmas saistības un veikt uzkrāto līdzekļu izlietošanu un ieguldīšanu, tiesa secina, ka DRN attiecīgā nodokļu atvieglojuma summas apmērā maksāšanas termiņš iestājās ne vēlāk kā 2006.gada 20.decembrī.

Ievērojot minēto tiesa atzīst, ka pieteicējam DRN parāds radies pirms uzņēmuma atzīšanas par maksātnespējīgu.

[12] Likuma „Par nodokļiem un nodevām" 28.panta ceturtajā daļā noteikts, ka nodokļu administrācijas pienākums ir nodokļu maksātājiem, kuriem ir nokavētie budžetā ieskaitāmie nodokļu maksājumi un kuriem ir izveidojušās nodokļu pārmaksās, pārmaksātās nodokļu summas novirzīt nodokļu parādu un ar tiem saistīto maksājumu segšanai, vienlaikus proporcionāli sedzot pamatparādu, soda naudu un nokavējuma naudu.

Saskaņā ar likuma „Par uzņēmumu ienākuma nodokli" 22.panta $4.^2$daļu, ja nodokļa maksātājam ir VID administrētu nodokļu vai citu valsts noteikto maksājumu parādi, VID pārmaksāto nodokļa summu novirza attiecīgo nodokļu vai citu valsts noteikto maksājumu segšanai. Minētās likuma normas nenosaka, vai pārmaksātās nodokļu summas novirzāmas par maksātnespējīgu pasludināta uzņēmuma nodokļu parādu, kas radušies pirms maksātnespējas pasludināšanas, segšanai.

Likuma „Par nodokļiem un nodevām" 26.pants regulē jautājumus, kas saistīti ar termiņā nenomaksāto nodokļu iekasēšanu. Šā panta ceturtā daļa paredz izņēmumu no šādām nodokļu administrācijas tiesībām. Proti, ja ir ierosināta maksātnespējas lieta, tad no lietas ierosināšanas brīža termiņā nesamaksātos nodokļus un ar tiem saistītos maksājumus, kuri izveidojušies līdz maksātnespējas pieteikuma iesniegšanas dienai, nodokļu administrācija vairs nav tiesīga piedzīt bezstrīda kārtībā. Likuma 26. panta piektā daļa, papildinot ceturtajā daļā noteikto, vienīgi paredz, ka arī uzņēmumam, attiecībā uz kuru ir ierosināta maksātnespējas lieta, ir pienākums turpināt maksāt kārtējos nodokļus.

No minētajām tiesību normām neizriet, ka nodokļi, kuri aprēķināti par laiku līdz maksātnespējas pasludināšanai, kaut arī tiem uz tiesas sprieduma pasludināšanas brīdi vēl nav iestājies maksāšanas termiņš, būtu atzīstami par administratora izmaksām vai citiem maksājumiem, kuri sedzami pirms pārējo kreditoru prasījumu atlīdzināšanas. Minētās likuma „Par nodokļiem un nodevām" normas neregulē to, vai šādi nodokļu maksājumi iekļaujami kreditora prasījumā vai administrācijas izmaksās *(sk. Augstākās tiesas Senāta 2006.gada 2.maija sprieduma lietā SKA-151 13.punktu un Augstākās tiesas Senāta 2007.gada 10.maija sprieduma lietā SKA-119/2007 10.1.punktu).*

Jautājumu par to, kādi maksātnespējīgā uzņēmuma maksājumi jāieskaita administrācijas izmaksās, bet kādi – kreditoru prasījumos, kā arī kārtību, kādā pēc uzņēmuma atzīšanas par maksātnespējīgu piesakāmi un apmierināmi prasījumi par parādnieka nesamaksātajām summām, regulē likums „Par uzņēmumu un uzņēmējsabiedrību maksātnespēju" *(kas bija spēkā pieteicējas maksātnespējas pasludināšanas laikā)*.

Likuma „Par uzņēmumu un uzņēmējsabiedrību maksātnespēju" 109. pants noteica, kādas izmaksas uzskatāmas par maksātnespējas procesa administrācijas izmaksām. Šā panta pirmās daļas 11.punktā noteikts, ka maksātnespējas procesa administrācijas izmaksās, citastarp tiek iekļauti kārtējo nodokļu un nodevu maksājumi par laika periodu no dienas, kad parādnieks atzīts par maksātnespējīgu.

Augstākās tiesas Senāts vairākkārt ir atzinis, ka maksātnespējas procesa izmaksās iekļauj kārtējo nodokļu un nodevu maksājumus par laika periodu no dienas, kad parādnieks atzīts par maksātnespējīgu, bet nodokļi, kuru maksāšanas pienākums radies pēc uzņēmuma pasludināšanas par maksātnespējīgu, ir kārtējie nodokļi. Turpretī visi parādi, arī nodokļu parādi, kas radušies līdz maksātnespējas dienai, ieskaitāmi kreditoru prasījumos pret maksātnespējīgo uzņēmumu *(sk. Augstākās tiesas Senāta 2006.gada 21.maija spriedumu lietā SKA-0088-06, 2006.gada 2.maija spriedumu lietā Nr.SKA-0151-06, 2004.gada 9.novembra sprieduma lietā Nr.SKA-198 14. un 15.punktu, 2007.gada 10.maija sprieduma lietā SKA-119/2007 11. un 12.2.punktu).*

Saskaņā ar likuma „Par uzņēmumu un uzņēmējsabiedrību maksātnespēju" 107.panta otro daļu un trešās daļas 5.punktu no parādnieka naudas līdzekļiem vispirms pilnībā tiek segtas maksātnespējas procesa administrācijas izmaksas. Tikai pēc administrācijas izmaksu

segšanas atlikušie līdzekļi pirmajā kārtā tiek sadalīti prioritāro kreditoru prasījumu (tikai parādu pamatsummas bez procentiem) apmierināšanai, t.sk., prasījumu par citu nodokļu un nodevu parādu atmaksu. Minētā panta ceturtās daļas 1.punkts notiec, ka pēc pirmajā kārtā paredzēto prioritāro kreditoru prasījumu pilnīgas apmierināšanas atlikušie līdzekļi otrajā kārtā tiek sadalīti pārējo kreditoru prasījumu apmierināšanai, t.sk., arī to kreditoru prasījumu apmierināšanai, kuri kreditora statusu ieguvuši pēc maksātnespējas lietas ierosināšanas un uz kuriem līdz ar to neattiecas vispārējais kreditoru prasījumu pieteikšanas termiņš. Atliktie nodokļu maksājumi tiek pielīdzināti pārējo kreditoru kategorijai.

Ievērojot minētās tiesību normas un šī sprieduma 10.punktā secināto, ka pieteicējam DRN parāds radies pirms uzņēmuma atzīšanas par maksātnespējīgu, tiesa atzīst, ka minētais DRN (attiecīgā nodokļu atvieglojuma summas apmērā) nav kārtējais nodoklis, tas nav uzskatāms par maksātnespējas procesa administrācijas izmaksām, kuri sedzami pirms pārējo kreditoru prasījumu atlīdzināšanas, kā arī VID to nav tiesīgs piedzīt bezstrīdus kārtībā. Secīgi VID nebija tiesiska pamata pieteicējas UIN pārmaksu novirzīt attiecīgā DRN parāda segšanai, tādējādi pēc būtības īstenojot parāda bezstrīdus piedziņu un neievērojot likuma „Par uzņēmumu un uzņēmējsabiedrību maksātnespēju" 107.pantā noteikto parādu segšanas kārtību, kas atbilst visu kreditoru kopuma, nevis viena atsevišķa kreditora interesēm.

[13] Turklāt tiesa atzīst par nepamatotu pieteicēja apvērumu, ka lietā būtiska nozīme ir tam, ka saskaņā ar Ministru kabineta 2007.gada 19.jūnija noteikumu Nr.404 „Dabas resursu nodokļa aprēķināšanas un maksāšanas kārtība un kārtība, kādā izsniedz dabas resursu lietošanas atļauju" 95. un 96.punktu attiecīgie līdzekļi bija jāizlieto un jāiegulda līdz 2007.gada 31.decembrim un DRN bija jāsamaksā līdz 2008.gada 1.martam (t.i. pēc uzņēmuma maksātnespējas pasludināšanas).

Likuma „Par uzņēmumu un uzņēmējsabiedrību maksātnespēju" 55. panta pirmajā daļā noteikts, kādā kārtībā kreditori piesaka savus prasījumus. Proti, kreditoru prasījumi pret parādnieku iesniedzami administratoram triju mēnešu laikā no dienas, kad laikrakstā „Latvijas Vēstnesis" publicēts paziņojums par parādnieka pasludināšanu par maksātnespējīgu, ja tiesa nav noteikusi īsāku termiņu. Personas, kuras iegūst kreditora statusu pēc šā termiņa izbeigšanās, iesniedz savus prasījumus administratoram līdz administrācijas izmaksu un parādu segšanas kārtības noteikšanai saskaņā ar šā likuma 107. pantu.

Tādējādi arī tad, ja uzskatīja, ka par kreditoru kļuva tikai pēc parādnieka pasludināšanas par maksātnespēju, prasījumi bija jāiesniedz maksātnespējas administratoram un bija jāievēro likuma „Par uzņēmumu un uzņēmējsabiedrību maksātnespēju" 107.pantā noteiktā parādu segšanas kārtība, kas cita starpā konkrēti nosaka arī prasījumu par nodokļu parādu apmierināšanas secību.

[14] Ievērojot iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka Lēmums daļā par uzņēmuma ienākuma nodokļa pārmaksas Ls 2545,33 apmērā novirzīšanu dabas resursa nodokļa parāda segšanai ir atzīstams par prettiesisku un ir atceļams ar tā pieņemšanas dienu. Līdz ar to VID uzliekams pienākums novērst administratīvā akta izpildes sekas un atbilstoši likuma „Par nodokļiem un nodevām" 28.panta pirmajai daļai atmaksāt pieteicējai nepamatoti novirzīto UIN pārmaksu *(sal. sk. Augstākās tiesas Senāta 2011.gada 18.jūlija sprieduma lietā SKA-293/2011 10. un 12.punktu).*

[15] Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmajai daļai, ja pieteikums pilnībā vai daļēji apmierināts, tiesa piespriež no atbildētājas par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu.

Tiesa konstatē, ka par pieteikumu par lietas ierosināšanu Administratīvajā rajona tiesā ir samaksāta valsts nodevu 20 latu apmērā *(lietas 25.lapa).*

Ņemot vērā, ka pieteicēja pieteikums ir apmierināts, tad no atbildētājas par labu pieteicējam ir piespriežama samaksātā valsts nodeva.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

apmierināt maksātnespējīgās SIA „ER UN PARTNERI" pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta 2009.gada 23.septembra lēmuma Nr.19.1/18805 atcelšanu daļā par uzņēmuma ienākuma nodokļa pārmaksas Ls 2545,33 apmērā novirzīšanu dabas resursa nodokļa parāda segšanai.

Atcelt ar pieņemšanas dienu Valsts ieņēmumu dienesta 2009.gada 23.septembra lēmumu Nr.19.1/18805 daļā par uzņēmuma ienākuma nodokļa pārmaksas Ls 2545,33 apmērā novirzīšanu dabas resursa nodokļa parāda segšanai.

Uzlikt par pienākumu Valsts ieņēmumu dienestam 15 dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas maksātnespējīgai SIA „ER UN PARTNERI" atmaksāt nepamatoti novirzīto uzņēmuma ienākuma nodokļa pārmaksu atbilstoši likuma „Par nodokļiem un nodevām" 28.panta pirmajā daļā noteiktajam.

Uzlikt par pienākumu Latvijas Republikai atlīdzināt maksātnespējīgajai SIA „ER UN PARTNERI" tās samaksāto valsts nodevu Ls 20 (divdesmit latu) apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā 20 dienu laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese *(paraksts)* I.Juhņeviča

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas

tiesnese_____I.Juhņeviča
Rīgā 2011.gada 16. novembrī